

Zpráva o činnosti Národní koordinační skupiny pro zavedení eura v České republice za období leden – prosinec 2015

Národní koordinační skupina pro zavedení eura v České republice

Leden 2016

1. Úvod

Zpráva o činnosti Národní koordinační skupiny pro zavedení eura v České republice za období leden – prosinec 2015 navazuje na dřívější zprávy, předkládané jako informace členům vlády ČR. Povinnost informovat pravidelně vládu o činnosti Národní koordinační skupiny pro zavedení eura v České republice (dále také „NKS“) za uplynulý kalendářní rok vyplývá z usnesení vlády ze dne 23. listopadu 2005 č. 1510, o institucionálním zajištění zavedení eura v České republice, ve znění usnesení vlády ze dne 25. října 2006 č. 1200 a usnesení vlády ze dne 9. dubna 2008 č. 381. Tato zpráva byla vypracována ve spolupráci s Českou národní bankou a ostatními ústředními orgány státní správy, které jsou zastoupeny v Národní koordinační skupině pro zavedení eura v České republice. NKS tuto zprávu schválila per rollam dne 19. ledna 2016.

Současný přístup NKS k technickým přípravám na zavedení eura je v souladu s dosavadním postojem vlády ČR k problematice přistoupení ČR k eurozóně. K vytváření podmínek pro přijetí eura se vláda Bohuslava Sobotky přihlásila ve svém programovém prohlášení. V rezortních prioritách Ministerstva financí se zavázala k dodržování maastrichtských fiskálních kritérií, zejména k udržení schodku veřejných financí pod 3 % hrubého domácího produktu. K odpovědné fiskální politice se přihlašují též Rezortní priority Ministerstva zahraničních věcí a Úřadu vlády ČR, v nichž je obsažen závazek připojit se k fiskálnímu paktu (Smlouvě o stabilitě, koordinaci a správě v hospodářské a měnové unii).

Otázka termínu zavedení eura doposud rozhodnuta nebyla. Tento postoj byl opětovně potvrzen ve společném materiálu Ministerstva financí a ČNB *Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladěnosti ČR s eurozónou*, který vláda schválila svým usnesením ze dne 21. prosince 2015 č. 1075. V souladu s tímto materiálem se vláda ČR rozhodla prozatím nestanovovat cílové datum pro vstup do eurozóny a neusilovat v r. 2016 o vstup do kurzového mechanismu ERM II.

V odůvodnění tohoto rozhodnutí je konstatováno, že „... ve střednědobém výhledu budou pravděpodobně plněna všechna maastrichtská kritéria vyjma účasti v ERM II. Vlastní připravenost České republiky na přijetí eura se oproti předchozím letům zlepšila, nicméně stále ji nelze vyhodnotit jako dostatečnou k přijetí společné měny. Stejně tak i situaci v eurozóně nelze hodnotit jako dostatečně stabilizovanou. Sladěnost ekonomického vývoje mezi jednotlivými ekonomikami eurozóny je nadále nízká, některé země se potýkají s pokračující deflací a v řadě zemí přetrvávají nedořešené dluhové problémy. Všechny tyto skutečnosti přispívají k pomalejšímu růstu zemí eurozóny v porovnání se zbytkem Evropské unie.“

Problematiky přijetí eura v ČR se vláda dotkla též v dokumentu *Koncepce politiky České republiky v Evropské unii s podtitulem Aktivní a srozumitelná ČR v jednotné Evropě*, schváleném 27. dubna 2015. V tomto dokumentu se uvádí, že „... Přijetí společné měny vnímá vláda jako klíčovou dlouhodobou hospodářskou a politickou prioritu ČR v EU. Vláda si uvědomuje intenzivní hospodářské propojení ČR

s eurozónou, přínosy zavedení eura v podobě prohloubení obchodních vztahů, transakčních úspor, cenové transparentnosti, stability měny a možnosti ovlivňovat chod orgánů eurozóny, jejichž rozhodnutí mají na ČR zásadní vliv již dnes.“ Vláda se zde též zavázala, že povede důkladnou veřejnou diskuzi o dopadech členství v eurozóně, aby se ještě před rokem 2020 mohl otevřít prostor pro politické rozhodnutí o zapojení ČR do ERM II a s tím související rozhodnutí o termínu vstupu ČR do eurozóny.

Výše zmíněný přístup k otázce stanovení data pro zavedení eura v ČR nevyvolal potřebu změnit charakter redukovaných aktivit souvisejících s činností NKS. V návaznosti na zasedání NKS dne 6. dubna 2011 byla provedena personální i obsahová redukce těchto aktivit. NKS souhlasila, aby v období redukovaných příprav na zavedení eura bylo těžiště přípravných aktivit soustředěno do přímé působnosti národního koordinátora pro zavedení eura a aby zatížení pracovních skupin NKS bylo minimalizováno pouze na konzultace k metodickým podkladům.

V současném období redukovaných aktivit na zavedení eura v ČR se činnost národního koordinátora pro zavedení eura zaměřuje na provádění následujících činností:

- zapojení do pracovních orgánů Evropské komise, což jsou výbory PAN II a DirCom,
- udržování internetové stránky www.zavedenieura.cz a její využívání pro informování veřejnosti o aktuálním dění v eurozóně a o dalších otázkách souvisejících s problematikou eura,
- veřejná vystoupení k problematice aktuálního vývoje v eurozóně a k současnému stavu příprav na zavedení eura v ČR,
- sledování zahraničních zkušeností a udržování aktivních pracovních kontaktů se zahraničními pracovišti zabezpečujícími obdobné aktivity, jaké provádí národní koordinátor pro zavedení eura v ČR a
- pokračování dle možností v přípravných aktivitách metodického charakteru, jejichž platnost je obecná a není v rozporu s principem účelně vynaložených prostředků.

2. Aktivity v roce 2015

2.1 Členství v pracovních skupinách Evropské komise

Národní koordinátor pro zavedení eura se podílí spolu s experty ČNB na činnosti dvou pracovních skupin Evropské komise působících pod generálním ředitelstvím DG ECFIN. DirCom je pracovní skupinou expertů zodpovědných na národní úrovni za komunikační aspekty procesu zavádění eura. Pracovní skupina PAN II (Public Administration Network) sdružuje pracovníky zodpovědné za technické aspekty zavádění eura.

V r. 2015 se uskutečnilo pouze jedno zasedání pracovní skupiny PAN II. Proběhlo 3. února 2015 a převážně bylo zaměřeno na čerstvé poznatky o zavedení eura v Litvě na začátku téhož roku. Jednání se účastnila početná delegace Litvy, jejíž členové byli zapojeni do technických příprav v oblastech výměny oběživa (zástupci centrální banky i bankovního sektoru), ochrany spotřebitele a realizace komunikační kampaně. Zazněla zde řada zajímavých informací. Z pohledu České republiky mohou zaujmout následující skutečnosti:

- Litva, podobně jako všechny nově vstupující země do eurozóny, zvolila metodu jednorázového zavedení eura (velký třesk). Využit mohla mnohé přípravné práce, jež byly provedeny v souvislosti s přípravami na zavedení eura v r. 2007. Nezbytný však byl určitý restart. Žádné roztrpčení veřejnosti z důvodu předchozího odmítnutí Litvy za člena eurozóny nebylo zaznamenáno.
- V souladu s praxí dvou ostatních pobaltských republik nebyla v Litvě ustavena funkce národního koordinátora. Technické přípravy zastřešoval výbor, jehož členy byli premiér, ministr financí a guvernér národní banky. Zástupce Evropské komise se vyjádřil, že tento přístup nepovažuje za dobrou praxi, kterou je naopak existence osoby odpovědné za celkovou koordinaci přípravných aktivit.
- Podle dostupných statistik se 9. ledna množství doposud obíhající litevské měny vyrovnalo s množstvím eurového oběživa. Poté podíl stahované měny LTL rychle klesal. Poslední den oběhu LTL byl 15. leden 2015.
- V zájmu rychlé a pohodlné výměny oběživa měly komerční banky 1. ledna otevřeny své pobočky. O tuto službu však veřejnost projevila minimální zájem, patrně kvůli tomu, že Nový rok vždy spojovala s uzavřenými bankami.
- Kampaně za férové ceny a etické chování obchodníků byla organizována přímo z úrovně ministerstva hospodářství. Zájem médií o průběh této kampaně byl značný. Vedle hospodářských sdružení se do kampaně zapojily formou podpisu memoranda i jednotlivé kraje.
- Komunikační kampaně k euru použila osvědčené nástroje (informační zásilky do domácností, televizní spoty, bezplatná info linka, speciální metody pro osoby s postižením, zacílení na školní mládež). Jako nejdůležitější kanál pro předávání informací se ukázala být televize. Novinkou byla kampaně pomocí SMS a „euro-baby coins“ (euro mince pro děti narozené 1. ledna). Naopak jako propagační předmět nebyla použita euro-kalkulačka, a to vzhledem k vysokým nákladům a dále faktu, že plnohodnotné aplikace byly běžně dostupné na chytrých telefonech.
- Největší obavu při zavádění eura měla litevská veřejnost ze zdražování. Na rozptýlení této obavy byla soustředěna značná část komunikační kampaně. Otázka kapitálového vkladu do Evropského stabilizačního mechanismu nebyla vnímána jako zásadní

V r. 2015 se nekonalo žádné jednání pracovní skupiny DirCom.

2.2 Webové stránky k euru

Webové stránky s doménou www.zavedenieura.cz byly spuštěny v únoru 2008 jako součást příprav na komunikační kampaň k zavedení eura v ČR. Tyto stránky jsou členěny na veřejnost, spotřebitele, podnikatele, studenty, správu a novináře. Jsou strukturovány tak, aby jednotlivým uživatelům přinášely včasné, objektivní a úplné informace o všech podstatných náležitostech praktických příprav. Své plné využití tyto stránky získají v okamžiku obnovení technických příprav na zavedení eura. V současné době jsou využívány k poskytování základních informací o aktuálním vývoji v eurozóně a o stavu příprav jiných členských států EU na zavedení eura. Spravovány jsou národním koordinátorem pro zavedení eura v ČR.

V r. 2015 lze za nejvýznamnější události považovat rozšíření eurozóny o poslední pobaltskou republiku Litvu (vstup Lotyšska na začátku r. 2014 a Estonska na začátku r. 2011), dále pak vyostření a následné zklidnění řecké dluhové krize a v neposlední řadě upevňování institucionální základny eurozóny, jemuž dominuje postupné budování bankovní unie. Těmto tématům byla věnována řada redakčních článků.

Sekce Dokumenty shromažďuje důležité právní předpisy a další materiály související s problematikou eura, jakými jsou např. Vyhodnocení plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a stupně ekonomické sladění ČR s eurozónou, Konvergenční programy ČR, Konvergenční zprávy Evropské komise a Evropské centrální banky, Zprávy o praktických přípravách na budoucí rozšíření eurozóny či Zprávy o zavádění eura.

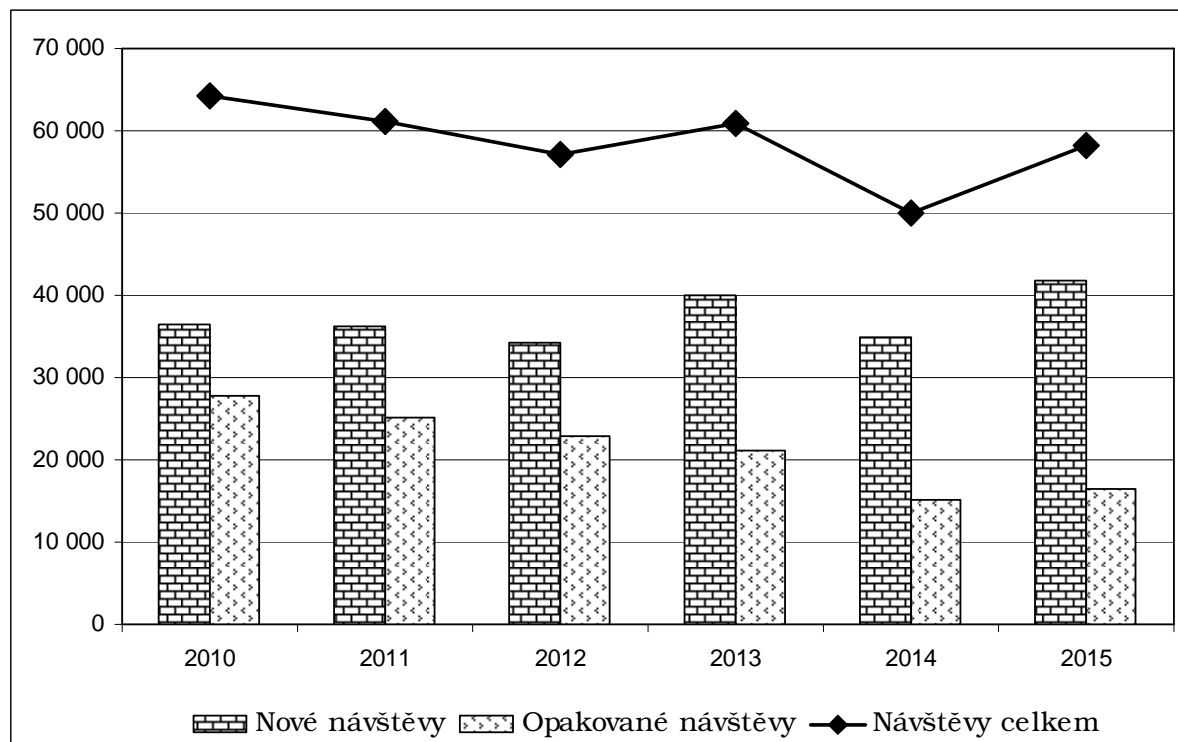
V sekci Euro a Česká republika lze nalézt aktualizovaný přehled o plnění maastrichtských konvergenčních kritérií a také základní informace o dílčích oblastech Národního plánu zavedení eura v ČR, jakými jsou např. scénář a procedura přijetí eura, pravidla pro přepočítání peněžních částek a duální označování či základní principy komunikační kampaně. Na začátku r. 2015 bylo nutné aktualizovat webové stránky též z důvodu přijetí eura v Litvě.

Sekce Vědomostní kviz byla rozšířena o nové téma Zavedení eura v ČR. Kladené otázky jsou členěny do čtyř kategorií: Základní vědomosti, Informovaný spotřebitel, Informovaný podnik a Vážně nevázně.

Udržována je též redukováná anglická verze webových stránek, obsahující zejména dokumenty, které se týkají problematiky eura a jsou dostupné v anglickém jazyce.

Na základě přehledu návštěvnosti stránek, zpracovaného aplikací Google Analytics, lze uvést, že v průběhu roku 2015 navštívilo stránky www.zavedenieura.cz téměř 60 000 uživatelů při průměrné době návštěvy 2:42 minuty a při celkovém počtu zobrazených stránek cca 195 000. V časovém průřezu tyto údaje vypovídají o mírném oživení návštěvnosti stránek a návratu ke střednědobým průměrným úrovním (viz příložený graf).

Vývoj návštěvnosti stránek www.zavedenieura.cz

2.3 Veřejné aktivity

Mezi činnostmi, jež jsou součástí aktivit národního koordinátora, zaujímají významný podíl veřejná vystoupení (přednášky, rozhovory, diskusní stoly, televizní a rozhlasová vystoupení aj.). Touto formou národní koordinátor reaguje na nemalý zájem domácích médií i veřejnosti o aktuální dění v eurozóně. O veřejných aktivitách národního koordinátora informují stránky www.zavedenieura.cz v části Národní koordinační skupina > Národní koordinátor > Veřejné aktivity. Jak vyplývá z uvedeného přehledu, v r. 2015 národní koordinátor vykázal celkem 39 mediálních a odborných aktivit.

3. Závěr

V roce 2015 byly činnosti související s výkonem funkce národního koordinátora pro zavedení eura v ČR v souladu s přijatými opatřeními na personální i obsahovou redukci vykonávaných aktivit. Stávající struktura NKS byla zachována s tím, že její zapojení do technických příprav na zavedení eura bylo minimalizováno a redukováno na metodické konzultace v případě potřeby. V roce 2015 byly v návaznosti na vykonávané aktivity realizovány výdaje ve výši cca 17 200 Kč, které byly spojené se zahraničními služebními cestami k zajištění přenosu zahraničních zkušeností.